

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

<https://grd.gov.ua>

head@grd.gov.ua

Затверджено
Громадською радою доброчесності
05.04.2019

ВИСНОВОК

про невідповідність судді Апеляційного суду Черкаської області
Бабенка Володимира Миколайовича
критеріям доброчесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про суддю Апеляційного суду Черкаської області **Бабенка Володимира Миколайовича** (далі – суддя), Громадська рада доброчесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики.

1. Суддя використовував адміністративні, організаційно-розпорядчі чи інші повноваження для тиску (впливу) на суддю з метою прийняття певного рішення чи у відповідь на відмову судді вчиняти такі дії (прямі вказівки, тиск через адміністративні важелі впливу, створення відповідної атмосфери тощо), схиляв іншого суддю до вчинення протиправних дій чи допомагав у цьому.

Суддя допускав порушення правил етики у професійній діяльності.

(підпункт 1.9 п. 9, підпункт 4.1 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

1.1. Голова Апеляційного суду Черкаської області Бабенко В.М. здійснював системний тиск на суддю апеляційного суду Бондаренка С.І. у зв'язку з ухваленням колегією суддів за його участі законного рішення. Цим відхилено апеляційну скаргу ПАТ “Азот” на рішення про відмову йому у виселенні викладачки університету зі службового приміщення. Після ухвалення рішення голова суду Бабенко В.М. висловив судді Бондаренку С.І. обурення з приводу неузгодження з ним рішення та фактично висловив погрози.

Суддя Бондаренко С.І. записав розмову з головою суду. З розмови видно, що судові рішення не на користь ПАТ “Азот” ускладнить голові суду домовитись з цим

підприємством про залу для святкування "Дня працівника суду", що винісши законне рішення суддя Бондаренко "оголосив війну голові суду та усім суддям".

«- В. Бабенко: Ти проявив велику неповагу до мене і усього колективу. Ти оголосив війну.

- С. Бондаренко: Єслі я виніс законне рішення получається я войну оглашаю?

- В. Бабенко: Да, парень. Ти оголосив мені війну. Бо усі нормальні люди понімають, що є якась справа. Можем помогти – помогли. Не можем – сіли подумали. Сказали, що в такому випадку не получится. А піти втіхаря десь там і зробити маленьку капость. Це не мені ти насолив, а насолив усім нам. Іди тепер договорись та про зал і все остальне.

- С. Бондаренко: Получається як – бери і викидай людей на вулицю? Якби там ще законні підстави були. Там взагалі нічого немає.

- В. Бабенко: «Якби ти думав про цей колектів...не можеш найти, кажеш незаконно...отвод собі заяви, одклади...главное желание».

«В. Бабенко: Поки я тобі в житні нічого поганого не робив, але будь обережним».

Цей запис пройшов експертизу, яка [довела](#) – запис автентичний, жодного монтажу не було, голос належить Бабенку В.М., а розмову можна вважати тиском на Бондаренка С.І. У подальшому судді Бондаренку С.І. створювались постійні перешкоди у роботі.

Рада суддів України прийняла відповідне рішення, яким [встановила](#) факти тиску, а Вища кваліфікаційна комісія суддів [відкрила](#) дисциплінарне провадження стосовно Бабенка В.М.

На виконання [рішення](#) Ради суддів України від 05.06.2015 № 56 голова суду скликав збори суддів Апеляційного суду Черкаської області. Зі змісту протоколу зборів суддів Апеляційного суду Черкаської області від 31.07.2015 видно, що суддя у присутності 39 суддів цього суду під час узгодження пропозицій до порядку денного зборів на пропозицію суддів примиритися брутально висловився на адресу судді Бондаренка С.І.

Окрім того, під час виступу голови Апеляційного суду Черкаської області на XIII з'їзді суддів України, який відбувався 12-13.11.2015, Бабенко В.М., висловлюючи невдоволення рішенням Ради суддів України від 05.06.2015 № 56, а також тим, що з'їзд суддів України надав можливість виступити представникові Громадської організації «Автомайдан», припустився неетичної поведінки: допустив зверхнє ставлення та критичні висловлювання на адресу представників громадськості.

Така поведінка судді, відповідно до Бангалорських принципів та ст. 1, 2 Кодексу суддівської етики, є порушенням суддівської етики, відповідно для якої суддя має уникати будь-якого незаконного впливу на його діяльність, пов'язану зі здійсненням правосуддя, та бути незалежним від своїх колег у процесі прийняття рішень. Суддя не має права використовувати своє посадове становище в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб та не повинен дозволяти цього іншим. Суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права,

присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Ця справа набула широкого [розголосу](#), була предметом чисельних журналістських [матеріалів](#), має значний суспільний інтерес, оскільки тут викрито одну з найбільших проблем судової влади - питання реальної незалежності суддів та винесення рішень під тиском з боку осіб, які наділені владою. Прокуратура Черкаської області не знайшла у діях Бабенка В.М. ознак злочину та закрила справу. Рішенням суду її було відновлено, а завдяки розголосу та залучення громадськості – [перелано](#) до Департаменту спеціальних розслідувань ГПУ.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України встановила факти, які свідчать про те, що голова Апеляційного суду Черкаської області Бабенко В.М. допускав систематичне та грубе порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя. За результатом розгляду дисциплінарної справи Рішенням ВККС від 27.06.2017 №10/дп-17 вирішено внести подання до Вищої ради правосуддя про звільнення судді Бабенка В.М. з посади судді Апеляційного суду Черкаської області.

Зазначене рішення було оскаржене. Велика Палата Верховного Суду дійшла [висновку](#), що обставини, які лягли в основу Рішення ВККС, поведінка та дії судді під час брифінгу 30.03.2015, зборів суддів Апеляційного суду Черкаської області від 31.07.2015, та його виступу як голови цього суду на XIII з'їзді суддів України 12-13.11.2015, є порушенням правил суддівської етики, але ВККС не навела мотивів, з яких відповідач дійшов висновку про необхідність застосування до судді дисциплінарної відповідальності у виді найсуворішого заходу.

При цьому, висловлюючи окремі думки судді Великої Палати Верховного Суду Антонюк Н.О., Бакуліна С.В., Кібенко О.Р. [не погодились](#) з рішенням більшості суддів Великої Палати Верховного Суду щодо того, що висновок ВККС є невмотивованим. Наведені обставини були розцінені ВККС при прийнятті оскарженого рішення як такі, що свідчать про допущення суддею Бабенком В.М. поведінки, яка у питаннях моралі, етики та доброчесності не узгоджується з його публічним зобов'язанням сумлінно виконувати обов'язки судді, дотримуватися морально-етичних принципів поведінки судді, не вчиняти дій, що порочать звання судді та принижують авторитет судової влади.

1.2. Відповідно до [свідчень](#) суддів Сергія Бондаренка та Людмили Синецької керівництво апеляційного суду Черкаської області тиснуло на суддів, щоб вони виносили рішення про взяття активістів під варту під час Революції Гідності.

20.03.2017 на засіданні Другої дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя суддя Л. Синецька [повідомила](#) про [тиск](#) посадових осіб Апеляційного суду Черкаської області у справах щодо учасників Революції Гідності. За повідомленням судді 24.01.2014 на

зборах суддів апеляційного суду, у яких брали участі голови суддів місцевих судів Черкаської області, керівництво суду дало вказівки суддям обирати запобіжний захід у вигляді взяття під варту для учасників акцій протесту. 25.01.2014 заступник В. Бабенка у грубій і нецензурній формі висловив невдоволення обрання нею запобіжних заходів щодо учасників акцій протесту, які не пов'язані із взяттям під варту.

1.3. 6.02.2014 Апеляційний суд Черкаської області під головуванням судді С. Бондаренка розглянув справу за позовом ТОВ “Канівське лівобережне мисливське господарство” до СБУ, МВС та прокуратури про звільнення майна з-під арешту та компенсацію моральних збитків. Колегія суддів ухвалила рішення на користь підприємства, а суддя С. Бондаренко висловив окрему думку. [За словами](#) С. Бондаренка, після першого засідання у справі ТОВ “Канівське лівобережне мисливське господарство” двоє суддів із колегії повідомили йому, що їх викликав голова суду і дав вказівки, щоб рішення було на користь підприємства.

1.4. У травні 2015 року за повідомленнями ЗМІ голова суду В. Бабенко намагався тиснути на свідків. Колишня помічниця судді С. Бондаренка [повідомила](#) ЗМІ таку інформацію:

"Мені зателефонувала заступник керівника апарату суду Людмила Бойко і сказала, чи можу я приїхати до суду, що зі мною хоче поговорити голова суду. Коли я прийшла, то Володимир Бабенко пояснив, що на нього пишуться постійно скарги і запитав: "Ви можете написати пояснення або дати якусь інформацію щодо того, що ви пішли із суду не під нашим тиском, що ми жодним чином негативно не впливали на ваше звільнення?". Я сказала, що я не можу цього писати, оскільки це не відповідає дійсності, що я пішла якраз через тиск на мене".

2. Суддя безпідставно не задекларував своєчасно своє майно чи члена сім'ї, що є ліквідним активом, дохід, або значно занижив його обсяг і (або) вартість.

(підпункт 4.6 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)

2.1. Відповідно до майнових декларацій судді за [2014](#) та [2015](#) роки йому та членам сім'ї (дружині та доньці) по 1/3 кожному належить на праві власності квартира в м. Черкаси площею 190,7 кв.м.

Відповідно до майнової декларації за [2016](#) рік ця квартира була відчужена і перебуває у користуванні судді для тимчасового проживання за сплату комунальних послуг. Власником квартири зазначено партнера дружини по бізнесу - Горобець Тетяну Вікторівну. При цьому, суддя та його дружина декларують дохід від відчуження нерухомого майна, отриманий від Горобець Т.В. в сумі 41 366 та 82 733 грн. відповідно.

Очевидним є заниження реальної ринкової вартості реалізації квартири м. Черкаси, по вул. Пушкіна, оскільки дохід від відчуження склав всього 124 100,00 грн. (еквівалент 4 805\$ за курсом НБУ на 28.09.2016). Відповідно до спеціалізованих [оглядів](#) ринку нерухомості подібна нерухомість коштувала значно дорожче.

2.2. У майновій декларації судді за [2017](#) рік зазначено, що його дружина 15.03.2017 набула право власності на автомобіль Toyota Camry 2013 р.в. за 187 000 грн. (що еквівалентно 6 950 дол. США за курсом НБУ). Відповідно до оголошень спеціалізованих сайтів з продажу автомобілів вартість [подібного автомобіля](#) була суттєво вища.

3. Суддя вчинив інші дії, які негативно впливають на авторитет правосуддя. *(підпункт 3.14 пункту 3 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 11.01.2019)*

Суддя з 2012 року обирався головою/заступником голови Апеляційного суду Черкаської області. Відповідно до принципу, втіленого у законодавстві, зайняття адміністративної посади повинно обмежуватися двома строками поспіль.

Після 2014 року реалізація цього принципу стала однією з необхідних умов відновлення довіри до судової влади. На наше переконання, обрання Бабенка В.М. головою суду 4 рази поспіль є порушенням правила про обрання на адміністративну посаду «не більше двох строків поспіль» (ст. 20 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), яке слід розуміти так, що суддя не може обіймати одну й ту саму адміністративну посаду в суді більше як два строки послідовно один за одним, незалежно від того, коли і за яким законом його було обрано (призначено) на цю посаду.

До послідовного зайняття адміністративної посади потрібно відносити і випадки припинення повноважень на адміністративній посаді і обрання на цю посаду знову через деякий час за умови, що протягом цього часу зазначену посаду не обіймала інша особа. Нам відомо, що існує інше тлумачення цього правила, але ми вважаємо його маніпулятивним та таким, що не відображає суті і духу цього обмеження.

Використання саме такого тлумачення для збереження посади голови суду при величезному суспільному запиті на оновлення судової влади негативно впливає на довіру суспільства до судової влади і може свідчити, що суддя докладає недостатньо зусиль до того, щоб на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини його поведінка була бездоганною (ст. 3 Кодексу суддівської етики).

Координатор

Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)

**Протокол
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)**

05.04.2019 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 15-ма голосами з 19 голосів членів Ради. Маселко Роман заявив самовідвід.

У голосуванні взяли участь 15 членів:

- 1) Валько Вадим
- 2) Воробйов Євген
- 3) Жернаков Михайло
- 4) Кулібаба Андрій
- 5) Куйбіда Роман
- 6) Марчук Антон
- 7) Мелких Едуард
- 8) Моторевська Євгенія
- 9) Остапенко Дмитро
- 10) Смалюк Роман
- 11) Соколенко Наталія
- 12) Серета Максим
- 13) Стригун Дмитро
- 14) Сухоставець Роман
- 15) Шепель Тарас

**Координатор
Громадської ради доброчесності**

(підписано електронним цифровим підписом)